

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf. II. 20.708/2006/5. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Szolnokiné dr. Ilosvay Katalin ügyvéd (Kisvárda, Aradi vértanúk tere 6. szám) által képviselt felperes neve **felperes címe** lakos felperesnek, a Dr. Szabóné dr. Nagy Éva jogtanácsos által képviselt Vásárosnaményi Körzeti Földhivatal (Vásárosnamény, Alkotmány u. 17. szám) alperessel szemben közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti perében - amely perbe a Dr. Szabóné dr. Nagy Éva jogtanácsos által képviselt Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Földhivatal (Nyíregyháza, Báthory u. 13. szám) az alperes pernyertessége érdekében beavatkozott, - a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 3. P. 20.604/2006/9. számú ítélete ellen a felperes által 10. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperes és az alperesi beavatkozó részére személyenként 30 000 (Harmincezer) forint fellebbezési eljárási költséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A felperes 20,44 aranykorona részarány tulajdon fejében részarány kiadás jogcímén szerezte meg az önálló földrészletté alakítást követően az **település nevei** külterület 0108/4. helyrajzi szám alatt nyilvántartott, szántó művelési ágú, 3 ha 6725 m² területű ingatlan tulajdonjogát. Az alperes a felperes tulajdonjogát a ... számú határozatával jegyezte be. Az ingatlan-nyilvántartási állapothoz képest a földrészlet 1 ha 9010 m²-nyi területén ténylegesen vegyes korú akác elegyes nyáras állománnyal beerdősült, tehát ténylegesen nem telepített erdő volt található, a fák életkora 35-45 évre volt tehető. A

Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatósága a 692-2/2003. számon kiadott szakhatósági állásfoglalásában hozzájárult ahhoz, hogy a felperes a fát kitermelje, azzal a feltétellel, hogy a szomszédos vizes élőhely, illetve az ott található fűz-és nyárfa egyedek kitermelésére a természetvédelmi érdekekre tekintettel nem kerülhet sor. A felperes ugyancsak 2003-ban kérelmet nyújtott be az Állami Erdészeti Szolgálat Debreceni Igazgatóságához, amely a 10.038/6/2003. számú határozatában szakhatósági hozzájárulást adott a felperes részére ahhoz, hogy a perbeli ingatlan 2 ha 2192 m²-nyi területén a művelési ág az ingatlan-nyilvántartásban erdő művelési ágra változzon. Az Állami Erdészeti Szolgálat e szakhatósági hozzájárulását a felperesen kívül közvetlenül megküldte az alperesnek is. A felperes azonban az alpereshez a művelési ág változása iránt kérelmet nem terjesztett elő, ezért az alperes a 2003. május 13-án iktatott szakhatósági állásfoglalást „kérelem nem érkezett” megjegyzéssel irattárba helyezte.

A felperes és a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatósága között már 2003-ban folytak tárgyalások az ingatlan megvásárlására. A 2003. július 2-án kelt és a felek közti egyezkedést tartalmazó jegyzőkönyv tanúsága szerint a szerződni kívánó felek helyszíni bejárást tartottak a területen. A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatósága megállapította, hogy az erdőterületet természetvédelmi szempontból indokolt a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság vagyonkezelésébe vonni, mert a végvágási korban lévő, lábon álló, zömében hazai nyár és fűz fajok egy természetes úton létrejött, zárt morotvában élő, ökoszisztémát alkotnak. A lábon álló faanyag cca. 400 brm³, amit az értébecslésnél figyelembe kell venni, erre tekintettel 2 600 000 Ft-os vételárat kínált fel a felperesnek. A felek között azonban az adásvételi szerződés megvásárlására ekkor még nem került sor, mert a felperes úgy nyilatkozott, hogy meggondolta magát, várni szeretne még egy évet és akkor értékesíteni az ingatlant. Megerősítette azonban, hogy az eladási szándéka az igazgatóság felé változatlanul fennáll. A végleges szerződés a felek között 2004-ben jött létre, amely alapján az alperes a 32.874. (2004. 05. 19.) számú határozatával az ingatlanra a Magyar Állam tulajdonjogát és a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság vagyonkezelői jogát bejegyezte.

Ezt követően fordult kérelemmel a felperes a Felső-Tisza-vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőséghez a 276/2004. (X. 8.) Kormányrendeletben szabályozott kártalanítás kifizetése iránt. Az elsőfokon eljáró hatóság a ... számú, 2005. március 30-án meghozott határozatában a felperes kérelmét hatáskör hiánya miatt elutasította, megállapítva, hogy az ingatlan nem védett terület, és jelentős mértékű termelés szerkezet változás sem következett be az ingatlan hasznosításában. A fellebbezés folytán másodfokon eljáró Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség a ... számú, május 19-én meghozott határozatában az elsőfokú határozatot megváltoztatta, és a felperes kérelmét érdemben utasította el. Megállapította, hogy ugyan a kártalanítási igényt a felperes a kormányrendeletben meghatározott jogvesztő határidőn belül terjesztette elő, azonban a kártalanításra a rendelet 5. §-a (1) bekezdésének a-c) pontjaiban szabályozottak alapján eleve nem tarthat igényt, mert a terület természetvédelem alatt nem áll, nem illeti meg ugyanakkor a felperest kártalanítás a rendelet 5. §-a (1) bekezdésének d) pontjában foglalt feltételek szerint sem, ugyanis esetében a fakivágásra vonatkozó szakhatósági engedély szerint védett természeti területen kívül természetvédelmi érdekből elrendelt korlátozásra került ugyan sor, azonban

ennek nem volt következménye a jogszabályban konjunktív feltételként megkívánt jelentős mértékű termelésszerkezet változtatás. A tulajdoni lap tanúsága szerint ugyanis az ingatlan mindvégig szántó művelési ágban volt nyilvántartva, így termelésszerkezet változtatás nem következett be.

A felperes a jogerős határozat ellen közigazgatási pert kezdeményezett, azonban keresetét a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság a 2005. október 12-én meghozott ... számú ítéletében elutasította.

Az alperes 2005. január és június hónapban helyszíni bejárást tartott az ingatlanon, és megállapította, hogy a terület egy része ténylegesen erdő művelési ágú, ezért előbb a felperest, majd a tulajdonos változást követően a vagyonkezelő Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóságát hívta fel kérelem és változási vázrajz benyújtására a művelési ág megváltoztatásának nyilvántartáson történő átvezetése céljából. Miután a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatósága a hiánypótlásban foglaltaknak nem tett eleget, az alperes a vagyonkezelő költségére elkészíttette a változási vázrajzot, és hivatalból eljárva az ingatlan adataiban a változást átvezette. Ennek megfelelően az ingatlan-nyilvántartás szerint jelenleg már az ingatlanból 1 ha, 4091 m²-nyi terület 5. minőségi osztályú, míg 3624 m²-nyi terület 16,54 % aranykorona értékben a) alrészletben szántóként, az ezt meghaladó 1 ha, 9010 m²-nyi terület 2. minőségi osztályú, 16,54 aranykorona értékű erdőként van nyilvántartva.

A felperes keresetében 5 millió Ft közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésére kérte kötelezni az alperest arra hivatkozva, hogy az alperes jogellenes mulasztása miatt volt kénytelen a tulajdonában lévő ingatlant a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóságnak áron alul értékesíteni, és ezáltal elesett az általa tervezettek szerinti fakivágást követő eladással elérhető árbevételről, illetve az erdőtelepítés és fenntartás után őt megillető állami támogatástól. Az alperes jogellenes mulasztását abban jelölte meg, hogy a részére adott művelési ág változtatásra vonatkozó szakhatósági engedély alapján - minthogy azt a szakhatóságtól közvetlenül megkapta, - az alperes köteles lett volna hivatalból lefolytatni a művelési ág változásra vonatkozó eljárást, ennek keretében őt hiánypótlásra felhívni, a változást pedig 30 napon belül az ingatlan-nyilvántartáson átvezetni. Utalt arra, hogy az alperes az ügyfélegyenlőség elvét megsértve ezt az eljárást az ingatlan eladását követően folytatta csak le.

Az elsőfokú bíróság által megtartott első tárgyaláson az alperes szabályszerű idézés ellenére nem jelent meg, és érdemi ellenkérelmet sem terjesztett elő, ezért az elsőfokú bíróság a keresetben foglalt tartalommal bírósági meghagyással kötelezte az alperest 5 millió Ft és kamatai 15 napon belüli megfizetésére a felperes javára.

Az alperes által előterjesztett ellentmondás folytán folytatódó perben előterjesztett ellenkérelmében az alperes a kereset elutasítását kérte, előadva, hogy jogellenes mulasztás a felperes ügyében nem terhelte, minthogy az ingatlan adataiban bekövetkezett változás bejelentésére az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény (Inytv.) 27. §-ának rendelkezésére figyelemmel a földrészlet mindenkorai tulajdonosa köteles. A felperes csak 2004. december 6-án jelent meg az alperesnél a művelési ág változás

ingatlan-nyilvántartáson történő átvezetés iránti kérelem előterjesztése céljából, azonban ebben az időpontban a felperes már nem volt az ingatlannak a tulajdonosa.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a bírósági meghagyást hatályon kívül helyezte, és a felperes keresetét elutasította, kötelezve őt az alperes és az alperes oldalán beavatkozó javára perköltség megfizetésére.

Megállapította, hogy a felperes által előterjesztett kártalanítási igények a közhatalom gyakorlásával okozott kár körében kárelemként nem vehetőek figyelembe. A felperes a kártalanítás iránti kérelmét a jogszabályban meghatározott 6 hónapos jogvesztő határidőn túl terjesztette elő, ezért nincs jogi relevanciája annak, hogy az ingatlan-nyilvántartásban a földrészlet milyen művelési ág megjelöléssel szerepelt. A művelési ág változás átvezetése egyébként sem tartozik az ingatlan jogi jellegére vonatkozó feljegyzések közé, annak elmaradása tehát nem érinti az ingatlan-nyilvántartás közhitelességét. Az Inyvtv. 25. §-ának (1) bekezdése, valamint a 26. §-ának (1) bekezdése az ingatlannal kapcsolatos adatokban bekövetkezett változások átvezetése esetén alapelveként a kérelemre induló eljárást fogalmazza meg, és a 27. § (2) bekezdése értelmében a földrészlet művelési ágában történő változás bejelentésére a tulajdonos köteles. Az 1991. évi XXV. törvény, illetve az 1992. évi I. és II. törvény rendelkezései szerint a részarány földtulajdon kiadást megelőzően a földalapok képzésénél egyébként is el kellett végezni a természetbeni és az ingatlan-nyilvántartási állapot összehasonlítását, és ez alapján kellett megállapítani a részarány tulajdonba adandó ingatlanok ingatlan-nyilvántartási adatait. Az ingatlant a felperes a felek megállapodásán alapulva adásvételi szerződéssel értékesítette a Magyar Állam részére, ezért a tulajdonjog átruházása után az elmaradt állami támogatás miatt jogszerűen közigazgatási szervvel szemben kártérítést nem érvényesíthet. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az alperes részéről jogellenes mulasztás nem állt fenn. Az alperes ugyanis akkor, amikor a felperes már kezdeményezte a művelési ág változás átvezetését, a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően hiánypótlásra hívta fel a felperest. Ezt követően az eljárás megszüntetését maga a felperes, illetve a képviselőjében eljáró édesanyja kérte. A felperes által érvényesített kár bekövetkezte tehát kizárólag a saját magatartására vezethető vissza. Utalt továbbá arra is, hogy a jogellenes mulasztás állítása következtében a felperes kezdeményezhette volna az akkor hatályos, az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény 4. §-ában foglaltak szerint a felettes szerv intézkedését, miután azonban ezt elmulasztotta, esetében a Ptk. 349. §-ának (2) bekezdése szerinti, a jogorvoslati lehetőség kötelező igénybevitelére vonatkozó feltétel is hiányzik az alperes kártérítési felelősségének megállapításához. Az alperes kirívó jogértelmezési hibát nem követett el, a lehetőségek között mindent elkövetett annak érdekében, hogy a felperes beadványa érdemben elbírálható legyen. A kártérítési per bírósága egyébként sem dönthet egy be nem nyújtott állami támogatás iránti kérelem esetleges sikerességéről.

Az elsőfokú ítélet ellen előterjesztett fellebbezésében a felperes elsődlegesen annak megváltoztatását és a keresetnek helytadást, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra, és új határozat hozatalára történő utasítását indítványozta. Mindenekelőtt sérelmezte, hogy az elsőfokú ítélet a bírósági meghagyást hatályon kívül helyezte, utalva arra, hogy az ellentmondást a benyújtott okirat

alakításait tekintve nem az alperes, hanem az alperesi beavatkozó terjesztette elő, ezért az nem jogosulttól származik. Az ügy érdemével kapcsolatban hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság ítélete ténybelileg téves az ingatlan tulajdonjogának megszerzésére, a kártalanítási ügyben hozott közigazgatási határozatok tartalmára, illetve a művelési ág megváltozására vonatkozó szakhatósági állásfoglalás alperes részére történő megküldésére vonatkozó részében. Ez utóbbival kapcsolatban utalt arra, hogy a szakhatósági állásfoglalást - helyesen - nem ő, hanem az Állami Erdészeti Szolgálat Debreceni Igazgatósága küldte meg az alperes részére, és ezt követően az alperes őt hiánypótlásra nem, csupán illeték lerovására, és arra is csak 2004. decemberében szólította fel. Így ügyében több mint másfél évig semmilyen intézkedés nem történt. Hivatkozott továbbá arra is, hogy az elsőfokú ítéletben megállapítottaktól eltérően ténylegesen az ingatlanon tölgyfa nem, csupán őshonos fafajok találhatók, éppen ez okból nem fellebbezte meg a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóságnak a fakivágási engedélyt korlátozott feltételekkel megadó határozatát. Külön sérelmezte az alperes és az alperesi beavatkozó javára megállapított jogtanácsosi munkadíj mértékét, mivel álláspontja szerint az a kifejtett munkával nem áll arányban.

Az alperes és az alperesi beavatkozó fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

A fellebbezés nem alapos.

Az ítélet tábla nem osztotta a felperes álláspontját az elsőfokú eljárás szabálytalanságára hivatkozó részében. A perbeli iratok tanúsága szerint ugyanis a bírósági meghagyás elleni ellentmondást, az alperestől megelőzően, 2006. január 17-én kapott meghatalmazás szerint az alperest is képviselő ügyvéd az alperes képviseletében is előterjesztette. Kétségtelen, hogy abban arra hivatkozott, hogy az alperes csupán részjogkörrel rendelkező költségvetési szerv, amelynek költségvetése felett az alperesi beavatkozó rendelkezik, ezért helyesen a pert az alperes és az alperesi beavatkozó, mint egységes pertársaság ellen kellett volna megindítani a felperesnek. E jogi álláspontja alapján terjesztette elő az ügyvéd az alperes jogi képviseletében az alperesi beavatkozó perbevonása iránti kérelmet. Az érdemi ellenkérelmet is tartalmazó ellentmondás benyújtását követően folytatódó eljárásban tisztázta az elsőfokú bíróság azt, hogy a perben alperesként a jogi személyességgel rendelkező Vásárosnaményi Körzeti Földhivatalnak kell részt vennie, ahogyan azt a felperes keresete is helyesen megjelölte, engedélyezte továbbá a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Földhivatal beavatkozókénti perbelépését az alperes oldalán.

Az ügy érdemét illetően az ítélet tábla megjegyzi, hogy a fellebbezésben részletezettek helytállóak annyiban, hogy az elsőfokú bíróság az ítéletében a tényállást nem minden esetben az iratok tartalmának megfelelően állapította meg.

Noha a fellebbezésben hivatkozottak ellenére az iratok között a földkiadó bizottsági határozat nem található, alappal feltételezhető, hogy hatósági határozattal történő tulajdonszerzésről lévén szó, a felperes tulajdonszerzése a perbeli ingatlanra vonatkozóan a tulajdonjogot bejegyző határozat kelténél korábbi időpontban következett be. A felperes által becsatolt iratokból továbbá az is megállapítható, hogy az Országos Környezetvédelmi,

Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőségnek a felperes kártalanítási igényét elutasító határozata nem tartalmaz a jogvesztő határidő elmulasztására vonatkozó állítást, ellenkezőleg, a hatóság kifejezetten tényként állapította meg, hogy a felperes a kártalanítási igényét a jogszabályban megjelölt jogvesztő határidőn belül terjesztette elő, így azt érdemben vizsgálta, és annak elutasítása a kormányrendelet 5. §-a (1) bekezdésének d) pontjában szabályozott feltételek hiányán alapult. Megállapítható továbbá az iratokból az is, hogy az Állami Erdészeti Szolgálat Debreceni Igazgatósága által a művelési ág változás átvezetéséhez adott szakhatósági állásfoglalást a szakhatóság közvetlenül küldte meg az alperesnek, e tárgyban kérelem a felperes részéről az alpereshez csak azt követően érkezett, hogy a felperes az ingatlant már eladta.

Ezen ténybeli tévedések azonban az ügy érdemi elbírálása szempontjából jelentőséggel a következőkben kifejtendők szerint nem bírnak:

A felperes arra a per során alaptalanul hivatkozott, hogy az alperesnek már a részarány földtulajdon kiadást megelőzően egyeztetnie kellett volna az ingatlan-nyilvántartási állapotot a természetbeni állapottal. A szövetkezetekről szóló 1992. évi I. törvény hatályba lépéséről és az átmeneti szabályokról szóló 1992. évi II. törvény (Ámt.) 22. és 23. §-ának rendelkezéséből következően ugyanis ilyen kötelezettség az alperest a földalapképzést követően a földkijelölés egyeztetett (megállapított) tervezetének hozzá történő megküldése után kizárólag az árverésre kijelölt táblákra vonatkozóan terhelte. Emellett a földrendező és földkiadó bizottságokról szóló 1993. évi II. törvény 13. §-ának (5) és (6) bekezdése akként rendelkezett, hogy ha a földkiadó bizottság lefolytatta a földhivatal által megállapított, a részarány földtulajdonok kielégítésére elkülönített földalapok tényleges aranykorona értékének az Ámt. 21. §-a szerint jóváhagyott földkijelölésben meghatározott aranykorona értékkel való összehasonlítását, az erre vonatkozó eljárás befejezését követően a földrészletek művelési ágának megváltoztatására azok tulajdonba adásáig nem kerülhetett sor.

A tulajdonba adást követően pedig a földrészlet művelési ágának megváltoztatására vonatkozó hatósági eljárásra már csak az előbb hatályban volt, az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1972. évi 31. számú tvr. és a végrehajtására kiadott 27/1972. (XII. 31.) MÉM. számú rendelet, 2000. január 1-ét követően pedig az Inytv. és annak végrehajtásáról szóló 109/1999. (XII. 29.) FVM. rendelet (Vhr.) rendelkezései voltak az irányadóak.

Miután a felperes a művelési ág megváltoztatása iránt a szakhatósági engedélyt 2003-ban kérte csak meg, az alperes eljárásának törvényességét a már ekkor hatályban volt Inytv. és Vhr. előírásai szerint kellett vizsgálat tárgyává tenni.

A Vhr. 62. §-ának (2) bekezdése alapján a művelési ág változás fogalma alá tartozik egyaránt a már kialakult és az ingatlan-nyilvántartástól eltérő állapot, illetve az az eset is, amikor a föld tulajdonosa, vagy használója a tényleges ingatlan-nyilvántartási állapotot a jövőbeni tervbe vett gazdálkodására tekintettel kívánja megváltoztatni. Az Inytv. 28. §-ának rendelkezése valóban lehetővé teszi a művelési ág változás hivatalbóli eljárás eredményeként történő átvezetését az ingatlan-nyilvántartáson, azonban ez a rendelkezés csak a már bekövetkezett művelési ág változásra vonatkozik és csak abban az esetben, ha

arról a földhivatal ellenőrzése során, vagy hivatalból tudomást szerez. Ezzel párhuzamosan az Inyvtv. 27. §-ának (2) bekezdése a már bekövetkezett változás ingatlan-nyilvántartáson történő átvezetése érdekében az ingatlan tulajdonosát is kötelezi a változás földhivatal részére történő bejelentésére, mégpedig a változás bekövetkezésétől, illetőleg a tudomásszerzéstől számított 30 napon belül. Mindez tehát arra az esetre vonatkozik, ha a tényleges természetbeni állapot és az ingatlan-nyilvántartási állapot egymástól eltér.

Abban az esetben azonban, ha a tulajdonos jövőbeli tervbe vett gazdálkodására tekintettel kívánja csak a földterület művelését megváltoztatni, a földhivatali eljárás értelemszerűen csak kérelemre indulhat meg, az eljárás megindítása ez esetben tehát kizárólag a tulajdonos döntésétől függ, őt ugyanis a művelési ág megváltoztatására kötelezni nyilvánvalóan még abban az esetben sem lehet, ha előzetesen a szakhatósági engedélyt megkérte. A tulajdonos tényleges és valószínű elhatározását a művelési ág megváltoztatására ugyanis kizárólag a földhivatalhoz benyújtott átvezetés iránti kérelem deklarálja.

A kifejtettekhez képest tehát a perben azt kellett vizsgálni, hogy az alperes szerzett-e és mikor tudomást arról, hogy a perbeli földrészlet tényleges művelési ága eltér az ingatlan-nyilvántartás szerinti állapottól, minthogy csak ebben az esetben állt fenn az alperes részéről az eljárás hivatalból történő megindítására vonatkozó jogszabályi kötelezettség.

A perbeli iratok tanúsága szerint azonban az alperes arról, hogy a művelési ágban már változás következett be, első ízben csak a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatósága és a felperes közti adásvételi szerződés benyújtásakor szerezhetett tudomást. Noha az iratok között az adásvételi szerződés nem található meg, abból a tényből, hogy a felperes és a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatósága között 2003-ban lefolytatott előzetes tárgyalások során a felek már rögzítették az ingatlan természetbeni állapotát, alappal feltételezhető, hogy a végleges adásvételi szerződés is kitért a helyszínen található faállomány értékének a vételárban történő figyelembe vételére. Ugyancsak ezt támasztja alá továbbá az a körülmény is, hogy az alperes csak ezen időpontot követően hívta fel előbb a felperest, majd a tulajdonosváltást követően a vagyonkezelőt a változási vázrajz becsatolására. Ezt megelőzően a perben nem merült fel adat arra nézve, hogy a tényleges helyzetről az alperes tudott volna.

Nem állapítható meg az alperes tudomásszerzése a természetben és az ingatlan-nyilvántartási állapot közti eltérésről az Állami Erdészeti Szolgálat Debreceni Igazgatóságának a felperes kérelmére kiadott, de közvetlenül az alpereshez megküldött szakhatósági hozzájárulásból sem. Ez a határozat ugyanis tartalma szerint csak arról tájékoztatta az alperest, hogy a felperes tervbe vette a szántóként nyilvántartott területből összesen 2 ha, 2192 m²-nyi területre vonatkozóan a művelési ág erdőre történő megváltoztatását, tehát azt, hogy a felperes a jövőben a szakhatósági hozzájárulásban megjelölt nagyságú területet be kívánja telepíteni, és azt erdőként kívánja művelni. Ez a szakhatósági hozzájárulás a felperest csupán feljogosította a tervezett jövőbeni tevékenység folytatására, azonban kötelezést a művelési ág megváltoztatása tekintetében nem tartalmazott. Ezt követően a hivatkozott jogszabályi rendelkezések alapján a felperes saját, önkéntes elhatározásától függött az a továbbiakban, hogy elkezdi-e az

erdőtelepítést, és ezzel egyidejűleg kezdeményezi-e a megváltozott művelési ág ingatlan-nyilvántartáson történő átvezetését. A szakhatósági hozzájárulás tartalmából tehát az alperes alappal nem következtethetett arra, hogy a perbeli terület 1 ha, 9010 m²-t kitevő részén a művelési ág változása beerdősödés folytán már be is következett.

Csak és kizárólag kérelemre induló eljárásról lévén tehát szó, az alperesnek nem volt törvényes lehetősége a felperest kérelem benyújtására kötelezni, s minthogy kérelem hiányában az alperesnél államigazgatási eljárás sem indult, fogalmilag kizárt volt a felperes hiánypótlásra történő felszólítása is, hiszen a perbeli esetben eleve az eljárást megindító kérelem előterjesztése hiányzott. (Inytv. 39. §-ának (1) bekezdése.) Az alperes a hozzá megérkezett szakhatósági hozzájárulás alapján a kérelem előterjesztésének hiányára tekintettel alappal akár azt is gondolhatta volna, hogy a felperes időközben elállt a betelepítési és művelési ág megváltoztatási szándékától.

A kifejtettekre tekintettel tehát ez okból nem volt a perben az alperes terhére jogellenes mulasztás megállapítható, ennek hiányában pedig a Ptk. 349. §-ában foglaltakra figyelemmel az alperes kártérítés fizetésére sem volt kötelezhető.

Alapvetően kifogásolta a felperes fellebbezésében az alperes és az alperesi beavatkozó részére megállapított perköltség mértékét is. A Pp. 75. §-ának (1) és (2) bekezdésére figyelemmel a jogtanácsos munkadíja a perköltség része, függetlenül attól, hogy a jogtanácsos egyúttal a fél alkalmazottja-e, vagy sem. A Pp. 75. §-a korábbi (4) bekezdésének a jogtanácsosi képviselő esetére alacsonyabb díj megállapítására vonatkozó rendelkezését az 1995. évi LX. törvény 31. §-ának (2) bekezdése hatályon kívül helyezte, ennek folytán - a bírói gyakorlatra is figyelemmel - a jogtanácsost teljes értékű munkadíj illeti meg, amelynek mértékénél a per tárgyának értéke mellett a jogi képviselő által kifejtett tevékenységre kell figyelemmel lenni. (Legfelsőbb Bíróság Pf. IV. 26.659/2001/4. számú határozata.) E szempontok alapján pedig az elsőfokú bíróság által megállapított költség - figyelemmel a felmerült jogkérdés bonyolultságára is - túlzottnak nem volt tekinthető.

A fenti indokok alapján az ítéletábrázoló az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-a (2) bekezdésének alkalmazásával - a fellebbezést a Pp. 256/A §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül elbírálván - az indokolási rész helyesbítése mellett helybenhagyta.

Észlelte az ítéletábrázoló, hogy az elsőfokú bíróság az előtte a bírósági meghagyás kibocsátását megelőzően P. 22.099/2005. szám alatt folyamatban volt perben 2. sorszám alatt meghozott végzésében a felperes részére személyes költségmentességet biztosított. Ezt követően a folytatódó eljárásban a felperes az elsőfokú ítélet meghozatalát követően ismét előterjesztette a költségmentesség iránti kérelmét, amelyet az elsőfokú bíróság a 3.P.20.604/2006/11/I. számú végzésében elutasított.

Miután azonban a bírósági meghagyás ellen előterjesztett ellentmondás folytán a per tárgyalása folytatódott, a felperest megillető költségmentesség a Pp. 86. §-ának (2) bekezdése értelmében a per egész tartamára kiterjedt, ezért abban az esetben, ha a bíróság az eljárás folyamán a költségmentesség feltételeinek felülvizsgálata alapján azt állapította meg, hogy az a felperest már nem illeti meg, a 6/1986. (VI. 26.) IM. rendelet 8.

§-ának (4) bekezdésében foglaltakra tekintettel csak annak megvonásáról intézkedhetett volna, és csak az elsőfokú eljárást befejező határozat meghozataláig. Ezt követően a költségmentesség megvonása tárgyában már csak a másodfokú bíróság jogosult dönteni.

A hivatkozott jogszabályi rendelkezésekre figyelemmel tehát az elsőfokú bíróság az elsőfokú ítélet meghozatalát követően nem volt jogosult ismételt elbírálni a felperesnek a fellebbezéssel egyidejűleg előterjesztett költségmentesség engedélyezése iránti kérelmét, ezért a 2006. november 28-án meghozott és a kérelmet elutasító 11/I. sorszámú végzése jogi hatállyal nem bír. A költségmentesség megvonása tárgyában pedig az elsőfokú bíróság az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőzően döntést nem hozott, ennek folytán a bírósági meghagyás kibocsátását megelőző eljárásban a felperes részére biztosított költségmentesség a fellebbezési eljárásban is megillette a felperest. Miután az ítéletábra a fellebbezési eljárásban nem talált okot a költségmentesség megvonására, ezért az állam által előlegezett fellebbezési illeték a 6/1986. (VI. 26.) IM. sz. rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam terhén marad.

Az alperes és az alperesi beavatkozó javára az ítéletábra a Pp. 75. §-ának (1) és (2) bekezdése alapján állapított meg fellebbezési eljárási költséget, amelynek mértékét a pertárgy-érték, illetve a jogi képviselő által kifejtett tevékenységre figyelemmel határozta meg.

D e b r e c e n, 2007. február hó 28.

Dr. Csiki Péter sk. a tanács elnöke, Süliné dr. Tózsér Erzsébet sk. előadó bíró, Szabóné dr. Bélteky Erzsébet sk. bíró

A kiadmány hitelül:

kiadó